

Downs – mulighetens syndrom

Altaposten vil i en artikkelserie rette fokus mot utfordringer og muligheter knyttet til Downs syndrom.

ARTIKKELSERIE

Del 3

I dag:

Opplæringssystemet i Alta kommune er for tilfeldig mener Kate Anita Johannessen. Hun etterlyser kvalitetssikring og mer ressurser.

”Matias er klar som barn Det må bare legges

På syv år har Matias (14) hatt syv ulike lærere.

Av Hanne Larsen

hanne@altaposten.no

Matias Anitasønn Karlstad er 14 år og går i 8. klasse ved Sandfallet ungdomsskole. Til tross for at stabilitet er veldig viktig for barn med Downs syndrom, så har familien Johannessen/Karlstad måttet forholde seg til en rekke lærere og assistenter opp gjennom årene.

– Når lærerne endelig har lært Matias og den læringsmodellen som tilpasses han å kjenne, så byttes det lærere av ulike grunner. Dette gjør det veldig vanskelig både for Matias og oss som foreldre, sier Kate Anita Johannessen.

Barneombud

Hun mener opplæringsystemet i Alta kommune på langt nær er godt nok og at det er preget av tilfeldigheter når det gjelder barn med spesielle behov.

– I dag er det opp til den enkelte skole hvordan man bruker og fordele ressursene. Det er tilfeldighetene som rår. Hvem kvalitetssikrer hvilken oppfølging disse ungene får, spør Johannessen som ser for seg et slags barneombud som ivaretar interessene til barn med spesielle behov.

Tok utdannelse

Det som er felles for barn med Downs syndrom er at de har større eller mindre grad av språk- og kommunikasjonsvansker. Uklar tale og vansker med å lære seg språkets grammatikk er typiske trekk som det må jobbes med i alle hverdagens situasjoner.

– Det å kunne forstå og å kunne uttrykke seg er en forutsetning for å fungere godt i samfunnet. Mestrer en lesing og skrivning har en kommet langt, sier Kate Anita som for å sikre at sønnen hennes skulle få de beste forutsetninger, valgte å ta skjea i egen hånd. I tillegg til ergoterapiutdannelse har hun også utdannet seg innen spesialpedagogikk med hovedvekt på språk og kommunikasjon. Dette har vært nyttig for hele familien i forhold til Matias. Hun har også fulgt opp mange andre barn med Downs syndrom og deres nettverk i Finnmark og Troms.

Personalet ikke problemet

Johannessen er opptatt av kvalitet i

opplæringsystemet og det er her noe av svakheten ligger mener hun.

– Det er veldig mange positive lærere, førskolelærere og assistenter som så gjerne vil gjøre en god jobb, men som ikke har gode nok kvalifikasjoner på viktige områder. I tillegg mangler tidsressursene. Hvis en ikke klarer å innhente kvalifiserte fagfolk innenfor kommunen, bør en sette inn virkemidler for å innhente fagfolk utenfor kommunen, og/eller gi muligheter til kursing og videreutdanning, sier Kate Anita.

Hun mener lærerutdanningen har en viktig oppgave med å gi tilrettelagt undervisning en større plass i pensumet.

– Barn med Downs syndrom må i enda større grad enn andre barn behandles individuelt. Å lage opplegg som er tilpasset denne gruppen tar mye tid. Tid som i dag er minimal, mener Kate Anita som også tar til orde for at lønna til assistentene må betydelig opp for å få en bedre stabilitet.

Karlstad-modellen

Karlstad-modellen er navnet på en helhetlig tankemodell omkring språkstimulering som bygger på forskning, utviklingsarbeid og erfaring med barn med store innlæringsvansker. Denne har vært verdifull for familien.

– Ettersom det har vært så mye skifting av lærerressurser har Karlstad-modellen, som er brukt som ledetråd i Matias sin opplæring, vært gull verdt for oss foreldre. Denne er mye brukt i forbindelse med barn med Downs, men i Alta er det helt tilfeldig hvem som får tilbud om opplæring innenfor denne modellen, hevder hun.

Wenche Rognlid ved Statped Nord i Alta registrerer også at ikke alle som ønsker det får tilbud om Karlstad-modellen.

– Jeg har fått henvendelse fra mange foreldre som har ønsket å benytte Karlstad-modellen, men som ikke har fått dette tilbudet i kommunen, kommenterer Rognlid som er spesialpedagog og som selv benytter den svenske modellen i sitt arbeid.

Foreldrene er ekspertene

Foreldreinvolvering er viktig i Karlstad-modellen og Kate Anita er opptatt av ikke å undervurdere foreldrene som en ressurs.

– De er på mange måter de største eksperter på sine barn og de fleste foreldre som får et barn med Downs

MOTIVERT ELEV: Matias Anitasønn Karlstad (14) er motivert for læring, men det kan være vanskelig når det stadig er nye lærere og assistenter

syndrom er meget nysgjerrig på hva Downs syndrom er. De søker på nettet, leser faglitteratur, melder seg inn i foreldreforeninger og oppsøker andre foreldre i samme situasjon. Enkelte går kurs, starter på utdanning eller engasjerer seg politisk. Det som ofte driver foreldrene til å engasjere seg innfor det spesialpedagogiske opplæringsystemet her i Alta, er at vi ser at det er tilfeldig hvilken type opplæring barna får og

kvaliteten på denne, sier Johannessen som likevel understreker at de i løpet av årene har møtt flere positive mennesker innenfor oppvekstsektoren.

Etterlyser mer ydmykhet

Kate Anita føler at foreldre med mye kunnskap om problematikken oppfattes som en trussel for de instanser de skal samarbeide med.

– Opplæringsinstansene og hjelpe-

apparatet behøver ikke å bevise at de har mer kompetanse enn de har. Vi foreldre gjennomskuer lett hvor kunnskapen sitter. Det fineste er de ganger foreldrene får høre «det er mye jeg ikke kan, men jeg vil gjerne samarbeide med dere foreldre og lære meg det som behøves».

– De faglige dyktige i opplærings- og hjelpeapparatet er de som er mest ydmyk for kunnskapsbehov og for-